

Sygn. akt IV CNP 38/13

POSTANOWIENIE

Dnia 17 grudnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szulc

w sprawie ze skargi powódki
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku
Sądu Okręgowego w L.
z dnia 26 maja 2011 r.,
w sprawie z powództwa B. S.
przeciwko Skarbowi Państwa - Naczelnikowi Trzeciego Urzędu Skarbowego
w L.
o usunięcie niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym
w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 17 grudnia 2013 r.,

1) odrzuca skargę;

**2) zasądza od B. S. na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii
Generalnej Skarbu Państwa kwotę 1 350 (jeden tysiąc trzysta
pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania
skargowego.**

UZASADNIENIE

Skarżąca domagała się stwierdzenia, na podstawie art. 424¹ § 2 k.p.c., niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w L. z dnia 26 maja 2011 r. ,sygn. akt II Ca .../11, którym została oddalona jej apelacja od wyroku Sądu Rejonowego w L. oddalającego powództwo o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym poprzez wykreślenie z działu IV księgi wpisu hipoteki przymusowej zwykłej w kwocie 169.000 zł na rzecz Skarbu Państwa.

W skardze powódka zarzuciła naruszenie art. 31 § 1 k.r.o. oraz naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik postępowania dowodowego i spowodowało niezgodność wyroku z prawem – art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 230, 231 i 234 k.p.c. i wskazała, że skutkiem naruszenia wyżej wymienionych przepisów prawa jest niezgodność zaskarżonego wyroku z art. 31 § 1 k.r.o.

Sąd Najwyższy zważył:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia powinna odpowiadać szczególnym wymogom określonym w art. 424⁵ § 1 k.p.c. Są to wymagania konstrukcyjne skargi nie podlegające sanowaniu, ich zachowanie podlega badaniu przez Sąd Najwyższy, zaś brak któregokolwiek z elementów skutkuje jej odrzuceniem (art. 424⁸ § 1 k.p.c.). Powołany przez skarżącą, jako podstawa skargi, art. 424¹ § 2 k.p.c. uzależnia dopuszczalność skargi od kumulatywnego spełnienia dwóch przesłanek: istnienia wyjątkowego przypadku oraz występowania niezgodności z prawem o kwalifikowanym charakterze, wynikającej z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela. Z brzmienia art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. wynika, że w wypadku powołania tej podstawy skargi skarżący powinien wykazać istnienie wyjątkowego wypadku uzasadniającego jej wniesienie. Wymóg ten dotyczy zarówno przyczyn niezgodności z prawem zaskarżonego orzeczenia jak i przyczyn, dla których strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych umożliwiających zaskarżenie orzeczenia. Brak jest podstaw do przyjęcia, że wskazane przez skarżącą okoliczności stanowiące, w jej ocenie, usprawiedliwioną przyczynę nie wniesienia skargi kasacyjnej, uzasadniają przyjęcie

zaistnienia przesłanki wyjątkowego przypadku. Zgodnie z ustalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego przyczyny te muszą mieć charakter wyjątkowy w znaczeniu obiektywnym i wystąpić z powodów nadzwyczajnych, niezależnych od strony i niemożliwych do przewyciężenia. Jak się wskazuje, taką przyczyną może być katastrofa, klęska żywiołowa, uzyskanie błędnej informacji od pracownika sądu, ciężka choroba, czy wyjątkowe okoliczności leżące po stronie osób trzecich uniemożliwiające zaskarżenie niekorzystnego dla niej orzeczenia (postanowienia z dnia 2 lutego 2006 r., III CNP 4/06 (OSNC 2006/6/113), z dnia 14 października 2010 r. I CNP 52/10, z dnia 16 maja 2008 r. I CNP 21/08, z dnia 11 maja 2012 r., I CNP 1/12, nie publ.). Skarżąca podaje jako przyczynę nie zaskarżenia wyroku skargą kasacyjną, odrzucenie skargi przez Sąd drugiej instancji wskutek nie uiszczenia w terminie części opłaty należnej wskutek prawomocnego postanowienia o zwolnieniu częściowym od kosztów sądowych i powołuje się na brak wiedzy o niedopuszczalności wniosku o rozłożenie na raty opłaty oraz brak środków finansowych z powodu trudnej sytuacji zdrowotnej. Sytuacja majątkowa i osobista skarżącej podlegała badaniu w toku postępowania o zwolnienie od kosztów sądowych a prawidłowość orzeczenia w tym zakresie mogła być przedmiotem kontroli w toku postępowania zażaleniowego na odrzucenie skargi kasacyjnej. Skarżąca nie wskazuje przyczyn nie wykorzystania przysługującego jej środka prawnego w postaci zażalenia, mimo że w postępowaniu kasacyjnym była reprezentowana przez pełnomocnika. Nie można zatem uznać, by wykazała, bądź że zaskarżenie wyroku w drodze innych środków prawnych nie było możliwe, bądź że zachodzi wyjątkowy wypadek, w rozumieniu wyżej wskazanym, w odniesieniu do przyczyn, dla których nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych umożliwiających zaskarżenie orzeczenia.

Art. 424¹ § 2 k.p.c. wymaga nadto wykazania, że zachodzi wyjątkowy wypadek w odniesieniu do przyczyn niezgodności z prawem, należy wykazać zatem, że wynikają one z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela. Skarga nie zawiera wywody jurydycznego wykazującego, że takie zasady zostały naruszone.

Powołanie omawianej podstawy skargi nie eliminuje nadto obowiązku konieczności uprawdopodobnienia wyrządzenia szkody spowodowanej

zaskarżonym orzeczeniem (art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.). Niezbędne jest zatem dokonanie wyodrębnionego wywodu i uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody ze wskazaniem, że już nastąpiła oraz określeniem jej zakresu i rozmiaru. Skarżący powinien nadto wykazać w skardze istnienie związku przyczynowego pomiędzy szkodą a zaskarżonym wyrokiem. Nie jest spełnieniem tego wymagania odwołanie się do szkody przyszłej hipotetycznej, czy mogącej powstać w przyszłości (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 kwietnia 2011 r., III CNP 5/11; z dnia 25 sierpnia 2011 r., I CNP 12/11; z dnia 19 lipca 2012 r., I CNP 14/12 – niepubl.). Skarżąca wskazuje jako szkodę narastanie odsetek od kwoty długu oraz kosztów egzekucyjnych, natomiast nie wykazuje związku przyczynowego pomiędzy tymi kwotami traktowanymi jako szkoda i prowadzonym postępowaniem egzekucyjnym a wpisem hipoteki, która stanowi zabezpieczenie oznaczonej wierzytelności.

Brak spełnienia w skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia wymagań określonych w art. 424⁵ § 1 pkt 4 i 5 k.p.c. powoduje odrzucenie skargi jako niedopuszczalnej (art. 424⁸ § 1 k.p.c.), wobec czego orzeczono jak w sentencji, o kosztach rozstrzygając zgodnie z art. 98, 99 i 108 k.p.c. w zw. z § 7 pkt 8, § 6 pkt 6 oraz § 13 ust. 5 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013, poz. 461).